

indult. A második világháború után újabb lendületet vett, de a diktatúrának az egyház életére gyakorolt hatása miatt végül is félbeszakadt. E megújulási mozgalom célkitűzéseire tértek vissza most az újnak nevezett liturgia összeállítói, ami valójában a régi, ősi evangélikus istentisztelet.

Az új liturgikus könyv bevezető soraiban így fogalmaznak a szerkesztők: *A tárgyilagos kutatások egyértelműen bizonyítják, hogy egyházunk istentiszteleti élete a külső hatások következtében az évszázadok folyamán elszakadt a reformátori örökségtől. Az ellenreformáció, majd a felvilágosodás és a racionalizmus felgyorsította ezt a folyamatot. A hosszú évekig tartó előkészítő munkálatok folyamán ezért tudatosan törekedtünk arra, hogy istentiszteleti rendünket megszabadítsuk azoktól az elemektől, melyek nem következnek reformátori – közelebbről a lutheri – teológiai örökségünkből. Itt ezek közül csak egyet említünk: azt, hogy az úrvacsora szervesen beépült a vasárnapi istentiszteleti rendbe.*

Mint általában a reformtörekvéseket, úgy ezt

is nehéz keresztülvinni a gyülekezetekben. Legalább egy nemzedéknyi idő kell a bevezetéséhez. Öt évvel ezelőtt egy kis közösség – akik fontosnak tartják a liturgiai megújulás eddig elért eredményeit megtartani, és ápolni, – arra vállalkozott, hogy adventben és böjtből egy-egy alkalommal a közelgő Krisztus-ünnepre hangozva a megújult (ami az ősi) liturgia alapján gyűljenek össze istentiszteletre. A böjti alkalmak a Dunántúl valamelyik evangélikus templomában tartatnak meg, az adventi alkalmak helyszíne pedig a Pannonhalmi Főapátság Bazilikája. A bencés testvérek közösséget vállalnak velünk, szeretettel fogadnak bennünket, méltó helyszínt adva, az istentiszteletnek.

Reménységünk, hogy jövőre is együtt ünnepelhetjük Pannonhalmán a misztériumot! Néha az az érzésem, hogy a világegyház Pannonhalmán után kullog...

Menyes Gyula
evangélikus lelkész

a Pannonhalmi Apátság munkatársa

MEGJELENT

Ernst-kódex (OSZK, Cod. lat. 431) Hasonmás kötet

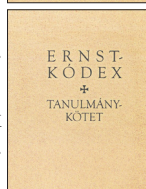
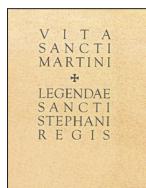
Ernst-kódex (OSZK, Cod. lat. 431) Tanulmánykötet

Budapest – Pannonhalma, OSZK – Pannonhalmi Főapátság, 2016.

Nyomdai előkészítés és kivitelezés Pytheas Könyvmanufaktúra

Tartalom:

- *Madas Edit*: Az Ernst-kódex leírása
- *Dejcsics Konrád*: Az Ernst-kódex hagiográfiai írásai Szent Márton életéről
- *Thoroczky Gábor*: Szent István legendái a 19-20. századi tudományos kutatások fényében
- *Déri Balázs*: Az Ernst-kódex Szent Mártonról szóló írásainak latin szövege
- *Szovák Kornél*: A kódex szövegének helye az István-legendák hagyományozódás-történetében

Részlet a tanulmánykötet előszavából:

Szent Márton, a pannoniai Sabariából származó szerzetespüspök születésének ezerhétszázadik évében egyedülálló együttműködés valósult meg hazánk három kiemelkedő és nagy múlttal rendelkező intézménye között. A Pannonhalmi Főapátság, az Országos Széchényi Könyvtár és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara felelős vezetői felkarolták Szovák Kornél középkorkutatót, az MTA-ELTE-PPKE Ókortu-

dományi Kutatócsoportja vezetőjének, egykori pannonhalmi diáknak javaslatát, és támogatták, hogy megjelenjen az Ernst-kódex (OSZK Cod. Lat. 431) első teljes hasonmás-kiadása a jelen kísérlőkötettel együtt. Közösségvállalásukkal hoz-

zájárultak egyrészt ahhoz, hogy az emlékvé-
ben fontos és maradandó mozzanattal gyarapodjék a hazai kultúra és tudományosság, másrészt ahhoz, hogy előbbre haladjunk saját kulturális és spirituális múltunk megértésének útján.

**Saint Martin and Pannonia: Christianity on the frontiers of the roman world :
Exhibition catalogus : Abbey Museum, Pannonhalma, 3 june - 18 september 2016 :
Iseum Savariense, Szombathely, 3 june - 13 november 2016
/ ed. by Endre Tóth, Tivadar Vida, Imre Takács,
Pannonhalma – Szombathely, Pannonhalmi Főapátság – Savaria Múzeum, 2016.**

Az angol nyelvű katalógus és tanulmány-
kötet tartalmát tekintve megegyezik a
magyar változattal.

Tartalom:

• *Várszegi Asztrik:* Előszó

Tanulmányok:

• *Adamik Tamás:* Tours-i Szent Márton
élete Sulpicius Severus műveinek tükré-
ben

• *Mráv Zsolt:* Az alexandriai istenek

• *Sosztarits Ottó:* Az Iseum Savariense és a po-
gányság végnapjai Savariában

• *Tóth Anna Judit:* Népi vallásosság a késő ókorban

• *Tóth Endre:* Keresztények a római Pannoniában

• *Perendy László:* Az arianizmus rövid története

• *Visy Zsolt:* Sopianae későrómai temetői

• *Nagy Levente:* Sopianae északi temetőjének
ókeresztény sírkamrái és falfestményei

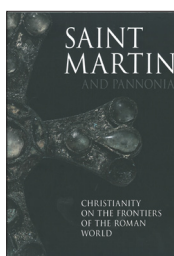
• *Ivana Popovič:* Sirmium a 4. században: a
mártírok városától a keresztény kaput Illyriciig

• *Hrvoje Vulič:* Kamenica – ókeresztény császári
központ Vinkovciban

• *Vida Tivadar:* Kereszténység a Kárpát-med-
encében s népvándorlás korában (Kr.u. 5-8. sz.)

• *Rodica Oantă-Marghitu:* Fejedelmi aranytár-
gyak Apahidáról és Kolozsvár-Szamosfalváról

• *Bollók Ádám:* A keresztények temetkezé-

sei és a keresztény temető a késő ókor
és a kora középkor évszázadaiban

• *H. Tamáska Orsolya:* Templomok és
keresztény közösségek Észak-Illyricum
(Pannonia és Noricum) területén a római
kontinuitás tükrében (Kr. u. 5-7. sz.)

• *Marina Šimek Lonja:* Egy kora keresztény
templom Északnyugat-Horvátországban

• *H. Tamáska Orsolya:* Temetkezések

Keszthely-Fenekpusztán és környékén (4-9. sz.)

• *Perémi Ágota:* A lesencetomaji temető

• *Somogyi Péter:* Keresztény jelképek 5-7. szá-
zadi bizánci érmeiken

• *Csikó Gergely:* A sztyeppei nomádok hitvilága

• *Kiss P. Attila:* Germán hiedelemvilág nyomai
a Kárpát-medencében

Katalógus:

• A katalógus a kiállítás részeit követve hat té-
makörben ad leírást és ismertetést a kiállított tár-
gyakról:

• Savaria Szent Márton korában

• Pannónia a kereszténység előtt

• A kereszténység megjelenése Pannóniában

• Templom és liturgia az ókeresztény Pannóniában

• A kereszténység továbbélése a népvándorlás
korában

• A barbár elit és a keresztény világ

Az Ernst-kódex hasonmás- és kísérlőkötetét, valamint a Szent Márton és Pannonia című szombathelyi
A-pannonhalmi kiállítás angol nyelvű katalógusát a Szent Márton-év záróünnepségén mutatták be.

Sajtóhír: <http://www.magyarKurir.hu/hazai/hogy-barany-beboritsa-halando-testet-halhatatlansag-gyapjaval-unnepelyesen-lezart>